

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр» (далі – проєкт постанови), а також документи, що надані до нього листом Державної служби геології та надр України від 26.12.2024 № 4922/02-1/2-24.

За результатами проведеного аналізу проєкту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, і 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), та керуючись вимогами частини четвертої статті 21 цього Закону, Державна регуляторна служба України

встановила:

Проєктом постанови пропонується внести зміни до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 № 913 (далі – проєкт Критеріїв).

За результатами опрацювання проєкту постанови вважаємо за необхідне висловити такі зауваження:

У пояснювальній записці до проєкту постанови (далі – Пояснювальна записка) в обґрунтування необхідності прийняття акта зазначено, що Законом України від 01.12.2022 № 2805-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» викладено

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 39 від 27.01.2025

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

статтю 14 Кодексу України про надра у новій редакції, згідно з якою запроваджено нові види користування надрами.

В той же час слід відмітити, що проєкт постанови суперечить статті 14 Кодексу України про надра, а саме:

в абзаці першому підпункту 1 пункту 1 проєкту постанови – опис сфери провадження господарської діяльності з користування надрами викладено в такій редакції:

«1) під час здійснення будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод; будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр), експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт: вид об'єкта обліку, який використовує суб'єкт господарювання; наявність порушень вимог законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, виявлених під час останньої планової перевірки;».

Відповідно до абзацу третього частини першої статті 14 Кодексу України про надра надаються у користування надра для будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр), експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт.

Тобто в абзаці першому підпункту 1 пункту 1 проєкту постанови не враховано положення нової редакції статті 14 Кодексу України про надра.

З урахуванням зазначеного, пропонуємо переглянути редакцію підпункту 1 пункту 1 проєкту Критеріїв.

Аналогічне зауваження стосується:

Додатків 1, 12 до проєкту Критеріїв;

абзацу першого підпункту 11 пункту 1 проєкту Критеріїв;

Додатків 11, 22 до проєкту Критеріїв.

Також слід зазначити, що з метою забезпечення органами державного нагляду (контролю) єдиного підходу до розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342 затверджено Методику розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) (далі – Методика).

Відповідно до пункту 1 Методики вона встановлює єдиний підхід до розроблення органами державного нагляду (контролю) критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) (далі – критерії).

Відповідно до підпункту 1 пункту 6 Методики під час розроблення критеріїв визначається сфера державного нагляду (контролю), у якій застосовуються критерії, відповідні цілі державного нагляду (контролю) та оцінка ризиків настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності.

Наразі в тексті проєкту Критеріїв та додатках до нього є розбіжність у визначенні сфери державного нагляду (контролю).

Також, слід звернути увагу розробника на Додаток 13 Перелік критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показників та кількості балів за кожним показником (видобування підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів) (далі – Додаток 13), а саме:

вказана у Додатку 13 сфера державного нагляду (контролю): державний геологічний контроль (видобування підземних вод, лікувальних грязей, ропи та розсолів) не співпадає зі сферою, вказаною у назві переліку критеріїв, запропонованих Додатком 13.

Аналогічне зауваження для Додатків 1-11 проєкту Критеріїв, якими визначені ризики настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та Додатків 12-22 проєкту Критеріїв, які визначають Переліки критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником.

Враховуючи зазначене, назву сфери державного нагляду (контролю) необхідно привести у відповідність до вимог законодавства, якими встановлено повноваження Державної служби геології та надр України на здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Також Додатками 12-22 проєкту Критеріїв, які визначають Переліки критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, їх показники та кількість балів за кожним показником, передбачено наступну примітку: «якщо суб'єкт господарювання здійснює діяльність у межах басейну річки Рось кількість балів збільшується на коефіцієнт 1,1.».

Пунктом 10 Методики визначено, що віднесення суб'єкта господарювання до одного з трьох ступенів ризику (високий, середній, незначний) здійснюється з урахуванням суми балів, нарахованих за всіма критеріями у відповідній сфері відповідно до шкали балів.

Пунктом 4 проєкту Критеріїв передбачено затвердження такої шкали балів.

Відповідно до пункту 11 Методики з метою забезпечення прозорості інформація про віднесення суб'єктів господарювання до ступенів ризику

узагальнюється шляхом складення та ведення переліку суб'єктів господарювання, що підлягають державному нагляду (контролю) у відповідній сфері господарської діяльності, з розташуванням їх у порядку зменшення сум балів, нарахованих кожному суб'єкту.

Щороку не пізніше 15 жовтня поточного року, що передує плановому, перелік оновлюється шляхом:

здійснення перерахунку сум балів, нарахованих суб'єктам господарювання, що підлягають державному нагляду (контролю) у відповідній сфері, за результатами державного нагляду (контролю) за попередній рік;

включення до нього суб'єктів господарювання, що підлягають державному нагляду (контролю) у наступному плановому періоді;

розташування всіх включених до нього суб'єктів господарювання у порядку зменшення сум балів, нарахованих кожному суб'єкту.

Зазначаємо, що Методикою не передбачено встановлення критеріями сталої ознаки, яка б могла впливати на нараховування суми балів у бік збільшення.

Навпаки, Методикою передбачено можливість застосування преференцій для суб'єктів господарювання.

Так відповідно до пункту 13 Методики періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) може змінюватися у разі відсутності суттєвих порушень суб'єктом господарювання вимог законодавства шляхом встановлення відповідного коефіцієнта. Це положення не застосовується до суб'єктів господарювання, віднесених до високого ступеня ризику.

У Пояснювальній записці збільшення коефіцієнту за провадження господарської діяльності у межах басейну річки Рось обґрунтовується пунктом 40 Плану дій щодо комплексного вирішення проблем басейну річки Рось на 2024-2030 роки (далі – План дій), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.07.2024 № 648-р.

Зауважуємо, що пункт 40 Плану дій викладено у наступній редакції: «Удосконалення механізмів здійснення заходів державного нагляду (контролю) за станом водних ресурсів і земель водного фонду щодо діяльності суб'єктів господарювання у межах басейну річки Рось із урахуванням європейської практики».

Звертаємо увагу розробника, що у редакції пункту 40 Плану дій не йдеться про зміну періодичності проведення заходів державного нагляду (контролю) стосовно суб'єктів господарювання у бік збільшення.

Така ситуація, у свою чергу, може створити ризики зловживання владою або службовим становищем осіб, які мають здійснювати державний нагляд (контроль), і, як наслідок – вчинення ними корупційних правопорушень.

Враховуючи викладене, пропонуємо виключити з Додатків 12-22 проєкту Критеріїв значок в примітці «якщо суб'єкт господарювання здійснює діяльність у межах басейну річки Рось кількість балів збільшується на коефіцієнт 1,1», як таку, що не відповідає вимогам Методики.

Крім цього, у Додатках 12-22 проєкту Критеріїв наявна примітка «якщо суб'єкта господарювання може бути одночасно віднесено до більше ніж одного показника критерію, застосовується показник з найбільшою кількістю балів», при

цьому у графі «Кількість балів» відсутня позначка "**", що порушує вимоги до форми визначення вичерпного переліку критеріїв, їх показників, кількості балів за кожним показником, шкали балів та періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю), встановленої Методикою.

Наголошуємо на необхідності зазначення у графі «Кількість балів» Додатків 12-22 проекту Критеріїв позначки «*».

Враховуючи викладене, проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр» потребує доопрацювання з урахуванням вказаних пропозицій та зауважень.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, доцільності, ефективності та збалансованості, визначених статтями 4 і 5 Закону та статі 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекта постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою геології та надр».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР